

Od prawej: prezes Polskiego Towarzystwa Informatycznego – Wiesław Paluszyński, członkowie Rady Fundacji: Antoni Kubiak, Łukasz Komuda, Adam Obtułowicz (fundator), Anna Cetnarowicz-Jutkiewicz (wiceprzewodnicząca RF), Ewa Gąsiorowska-Wirpszo (fundator, przewodnicząca RF) oraz Zarząd Fundacji: Przemysław Żydok (prezes), Sylwia Daniłowska (wiceprezesa), Pavlina Suchanková (wiceprezesa), Mateusz Kotnowski

Fot. Piotr Kruszek.

35-lecie Fundacji Aktywizacja

12 czerwca 2025 r., dokładnie w 35. rocznicę podpisania aktu notarialnego powołującego Fundację Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo, spotkaliśmy się w gościnnej świetlicy Nowego Teatru w Warszawie, aby uczcić ten jubileusz.

Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo powstała w 1990 r. z inicjatywy środowiska matematyków i informatyków **Polskiej Akademii Nauk** przy współudziale **Polskiego Towarzystwa Informatycznego**. Nazywano ją żartobliwie „profesorską”, bo jak skrupulatnie ustalono, w liczącym 21 osób gronie fizycznych inicjatorów było 15 znanych i cenionych w Polsce i na świecie naukowców (10 profesorów, 2 doktorów habilitowanych i 3 doktorów) oraz 4 magistrów i 2 osoby z wykształceniem średnim. Fundacja była pierwszą organizacją w Polsce wykorzystującą technologie komunikacyjno-informatyczne do aktywizacji i edukacji osób z niepełnośprawnościami.

Fundacja działa wielowymiarowo – tworzy nowoczesne narzędzia edukacyjne, organizuje szkolenia, prowadzi doradztwo (za-

wodowe, prawne i psychologiczne), oferuje pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Od 2004 r. jest organizacją pożytku publicznego. Zmiana nazwy z Fundacji Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo na Fundację Aktywizacja (2013 r.) ma podkreślać pozabranżowy charakter i rozszerzony profil prowadzonych działań.

Łączy się w oku...

Obchody jubileuszu były okazją do wspomnień pionierskich czasów. Na przełomie lat 80. i 90. Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW mieścił się na trzech piętrach Pałacu Kultury i Nauki (VII, VIII i IX). Był to wówczas chyba jedyny budynek w War-

szawie dostępny dla osób na wózkach, dzięki czemu kilka osób niepełnosprawnych mogło na nim studiować. Do PKiN-u można było dojechać komunikacją miejską, ale nie było wtedy pojazdów niskopodłogowych, więc zorganizowane grupy kolegów wspierały transportowo osoby na wózkach studiujące na Wydziale. Absolwenci matematyki i informatyki znajdowali pracę w kilku instytucjach naukowych ulokowanych w PKiN-ie i z myślą o pomocy dla nich powołano do życia Fundację. „Z czasem z PKiN-u instytucje naukowe zaczęły się wyprowadzać i trafiały, niestety, do budynków z barierami architektonicznymi. Potrzebne były więc nowe formy pomocy: pomoc materialna i środki techniczne (komputery osobiste, łącza telefoniczne) w celu umożliwienia niepełnosprawnym pracy w domu” – wspominała przewodnicząca Rady Fundacji, Ewa Gąsiorowska-Wirpszo (jedna z jej fundatorek).

Kamienie milowe

Fundacja działa na terenie całej Polski, prowadząc 7 Centrów Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, które ulokowane są w: Warszawie, Białymstoku, Bydgoszczy, Opolu, Łodzi, Rzeszowie oraz Poznaniu. Pomaga osobom z wszystkimi rodzajami niepełnosprawności, z zachowaną normą intelektualną. Poprzez Agencję Zatrudnienia i Agencję Doradctwa Personalnego świadczy usługi pośrednictwa pracy. Różnego rodzaju szkolenia i kursy (także w trybie blended learning i e-learning) pomagają osobom niepełnosprawnym podnieść swoje umiejętności i znaleźć zatrudnienie na rynku pracy. Fundacja wspiera także firmy w rekrutacji niepełnosprawnych pracowników i w uzyskaniu dopłat do wynagrodzeń. Jest organizacją ekspercką zrzeszoną w wielu federacjach, jej przedstawiciele udzielają się w pracach wielu zespołów zajmujących się aktywizacją zawodową niepełnosprawnych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ogólnopolskim.

Podczas obchodów jubileuszu Sylwia Daniłowska (wiceprezeska Fundacji) opowiedziała o ostatnim dwudziestoleciu działalności Fundacji. Za niezwykle ważną inicjatywę uznała powołanie w 2022 r. Sieci Otwartego Rynku Pracy 2.0 (ORP 2.0) w celu wspólnego wypracowywania i wdrażania we współpracy z administracją publiczną rozwiązań zwiększających szanse na uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami na inkluzywnym rynku pracy. Sieć ma już na swoim koncie kilka inicjatyw rzeczniczych, ważnych dla środowiska i organizacji pozarządowych działających w obszarze rynku pracy. Aktywne działania rzecznicze mają na celu reprezentowanie interesów osób z niepełnosprawnościami oraz organizacji, które świadczą usługi na rzecz tej grupy na różnych szczeblach decyzyjnych. W ten sposób przyczyniają się do wprowadzania pożądanych zmian legislacyjnych i społecznych. Swoją akces do Sieci Otwartego Rynku Pracy 2.0 zgłosiło już 28 organizacji NGO z całej Polski.

Równie ważną inicjatywą było utworzenie w 2023 r. Partnerstwa Inclu(vi)sion. Chodzi o promowanie nowej wizji otwartego rynku pracy dla osób z niepełnosprawnościami w ścisłej współpracy z przedstawicielami biznesu, administracji rządowej, samorządowej, szeroko rozumianego środowiska politycznego, instytucji międzynarodowych, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych, mediów oraz innych podmiotów i osób działających w tym obszarze. Już 50 podmiotów przystąpiło do tej ważnej inicjatywy (lista na stronie <https://incluvision.aktywizacja.org.pl/partnerstwo>).

Wyrazy uznania

W 2023 r. Kongres Inclu(vi)sion został wyróżniony Brązowym Spinaczem w konkursie „Złote Spinacze” organizowanym przez Związek Firm Public Relations. Ostatnio Fundacja otrzymała prestiżową, międzynarodową nagrodę Zero Project Award 2025 za działania na rzecz włączenia społecznego (wśród laureatów tegorocznej nagrody w konkursie Zero Project Award 2025 znalazły się dwie organizacje z Polski: Fundacja Aktywizacja oraz Fundacja Avalon). **Zero Project** to inicjatywa polegająca na dzieleniu się innowacyjnymi rozwiązaniami, które poprawiają codzienne życie i prawa osób z niepełnosprawnościami na całym świecie. Zero Project organizuje coroczne konferencje, publikuje raporty, organizuje także doroczny konkurs na innowacje i najlepsze praktyki efektywnie wspierające osoby z niepełnosprawnościami. W tegorocznej edycji konkursu uznanie jurorów zyskał opracowany przez Fundację Aktywizacja „Model kompleksowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami poszukujących zatrudnienia na otwartym rynku pracy”.

Fundacja od początku swego istnienia przecierała technologiczne szlaki dotarcia do potrzebujących. Już w 1996 r. uruchomiła pierwszy portal dla osób niepełnosprawnych „Internet dla Niepełnosprawnych” (IdN), a w 1999 r. pierwszą gazetę internetową, skierowaną do środowiska niepełnosprawnych (jej red. naczelna Krystyna Karwicka-Rychlewicz dostała Nagrodę Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich). W 2003 r. Krzysztof Markiewicz, twórca IdN i przewodniczący Zarządu Fundacji, dostał nagrodę Billa Gatesa w uznaniu społecznego znaczenia i innowacyjności portalu.

Uroczystość jubileuszu Fundacji zakończyło wystąpienie przyjaciela Fundacji, Wojciecha Kwiatkowskiego, grafika z Poznania, którego Fundacja niegdyś wspierała. Jego prace zostały zaprezentowane na scenie, a on wzruszająco opowiadał o sobie, rodzinie oraz pracy i jej znaczeniu w życiu. Rozmowy kulturalowe trwały jeszcze kilka godzin.

 Anna Cetnarowicz-Jutkiewicz,
wiceprzewodnicząca Rady Fundacji